

Korteriomandi- ja korteriühistuseadus

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Korteriomand ja korteriühistu

- (1) Korteriomand on eriomand hoone reaalosa üle, mis on ühendatud mõttelise osaga kinnisasja kaasomandist, mille juurde eriomand kuulub.
- (2) Korteriomandid peavad olema ühe kinnisasja piires.
- (3) Käesolevas seaduses reguleerimata küsimustes kohaldatakse korteriomandile muudes seadustes kinnisomandi kohta sätestatud.
- (4) Korteriühistu on eraõiguslik juriidiline isik, mille liikmeteks on kõik ühe korteriomanditeks jagatud kinnisomandi korteriomandite omanikud (edaspidi *korteriomanik*).

2. peatükk KORTERIOMANDITE JA KORTERIÜHISTU TEKKIMINE

§ 2. Korteriomandite ja korteriühistu loomise viisid

Korteriomandid ja korteriühistu luuakse kaasomanike vahel sõlmitud eriomandi loomise kokkuleppega või kinnisasja omaniku jagamisavaldusega.

§ 3. Eriomandi loomine kokkuleppega

- (1) Kinnisasja kaasomanikud võivad kokku leppida selles, et igal kaasomanikul tekib eriomand eluruumile või mitteeluruumile kinnisasjal olevas või sellele ehitatavas hoones.
- (2) Eriomandi loomiseks on nõutav kaasomanike kokkulepe ja sellekohase kande tegemine kinnistusraamatusse.
- (3) Eriomandi loomise kokkuleppele kohaldatakse asjaõigusseaduse §-s 120 sätestatud.
- (4) Tehingule, millega kohustatakse eriomandit looma, kohaldatakse asjaõigusseaduse §-s 119 sätestatud.

§ 4. Eriomandi ese

- (1) Eriomandi ese on ruumiliselt piiritletud eluruum või mitteeluruum ning selle juurde kuuluvad hoone osad, mida on võimalik eraldi kasutada ning mida saab muuta, kõrvaldada või lisada kaasomandit või teise korteriomaniku õigusi kahjustamata või hoone välist kuju muutmata.
- (2) Eriomandi eseme hulka võib eluruumi või mitteeluruumi koosseisus kuuluda ka püsiva markeeringuga tähistatud garaažiosa.

(3) Eriomandi esemeks ei ole hoone ja selle osad ega hoone püsimiseks või ohutuse tagamiseks või korteriomanike ühiseks kasutamiseks vajalikud seadmed ka siis, kui need asuvad eriomandi esemeks oleva hoone reaalses piiris.

(4) Maatükk ning hoone osad ja seadmed, mis ei ole ühegi eriomandi ese ega ole kolmanda isiku omandis, on korteriomandi kaasomandi osa esemeks.

§ 5. Muude tingimuste määramine korteriomandite loomisel

Koos eriomandi loomise kokkuleppes võivad kinnisasja kaasomanikud sõlmida eriomandi sisu kohta ka muid kokkuleppeid, määrata korteriühistu põhikirja tingimused ja kehtestada korteriühistu majanduskava.

§ 6. Korteriomandite kinnistamine ja korteriühistu registrikaardi avamine

(1) Korteriomandite kinnistamiseks kinnistusraamatu pidajale esitatavas kinnistamisavalduses esitatakse ka kõik need andmed, mis on vajalikud korteriühistu kandmiseks korteriühistute registrisse. Pärast kinnistamisavalduse saamist edastab kinnistusraamatu pidaja avalduse korteriühistute registri pidajale. Kinnistusraamatu pidaja ja korteriühistute registri pidaja vaatavad avalduse läbi samal ajal.

(2) Korteriomandite kinnistamisel avatakse igale korteriomandile kinnistusregistri iseseisev osa ja samal ajal suletakse kinnisasja senine registriosa asjaõigusseaduses ja kinnistusraamatuseaduses sätestatud korras.

(3) Suletud registriosa andmed kantakse avatavate registriosade vastavatesse jagudesse. Registriosa pealkirjas märgitakse lisaks kinnistusraamatuseaduse §-s 12 nimetatud andmetele korteriühistu registrikood. Registriosa esimesse jakku kantakse lisaks kinnistusraamatuseaduse § 13 lõikes 1 nimetatud andmetele eriomandi eseme number või muu tähis, kaasomandi mõttelise osa suurus ja teiste korteriomandite kinnistuste numbrid.

(4) Korteriomandite kinnistamise kanne tehakse pärast seda, kui korteriühistute registri pidaja on teatanud, et puuduvad takistused korteriühistu registrikaardi avamiseks. Korteriühistu registrikaardi avamise kanne tehakse viivitamata pärast korteriomandite kinnistamise kande tegemist.

(5) Kui korteriühistute registri pidaja on määranud puuduste kõrvaldamiseks tähtaja, peatub kinnistamisavalduse menetlemine, kuni korteriühistute registri pidaja:

- 1) esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 esimese lause kohaselt teate või
- 2) teatab puuduste kõrvaldamata jätmisest.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud juhul jätab kinnistamiseks pädev isik määrusega kinnistamisavalduse rahuldamata.

(7) Kinnistusraamatu pidaja ja korteriühistute registri pidaja täpsema tegevuse korteriomandite kinnistamisel ja korteriühistu registrikaardi avamisel kehtestab justiitsminister määrusega.

§ 7. Kinnistamisavaldusele lisatavad dokumendid

(1) Kinnistamisavaldusele tuleb lisaks kinnistusraamatuseaduse § 35 lõikes 1 sätestatule lisada järgmised dokumendid:

1) ehitusloa andmiseks pädeva ametiasutuse ametlikult kinnitatud ärakiri korteriomanditeks jagatava hoone ehitisregistrisse kantud plaanist või ehitatava hoone projektist, millel on piiritletud ja numbriga või muul viisil tähistatud iga eriomandi esemeks olevad ruumid (edaspidi *hoonejaotusplaan*);

2) projekteerimiseks või ehitusprojektide ekspertiisi tegemiseks pädeva isiku kinnitus, et eriomandite loomine hoonejaotusplaani kujutatud viisil vastab käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud nõuetele.

(2) Kinnistamisavalduses eriomandi eseme tähistamiseks kasutatavad numbrid või muud tähised peavad kokku langema hoonejaotusplaani kasutatavate tähistega.

(3) Hoonejaotusplaani aluseks olevale plaanile ja selle ehtisregistrisse kandmise korrale esitatavad nõuded kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister määrusega.

§ 8. Jagamine omaniku poolt

(1) Kinnisasja omanik võib kinnistusraamatu pidajale esitatava kinnistamisavaldusega jagada omandi kaasomandi osadeks selliselt, et igale kaasomandi osale vastab eriomand eluruumile või mitteiluruumile kinnisasjal olevas või sellele ehitatavas hoones. Jagamine jõustub kande tegemisega kinnistusraamatusse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 4–7 sätestatud.

§ 9. Eriomandi kokkuleppe muutmine

(1) Asjassepuutuvate korteriomanike omavahelisel kokkuleppel võib muuta olemasolevate eriomandite ulatust, samuti luua uue korteriomandi. Eriomandi ulatuse muutmisele kohaldatakse asjaõigusseaduses kinnisasjade ühendamise ja jagamise kohta sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(2) Iga korteriomanik võib teiselt korteriomanikult nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muudatuse tegemiseks vajalike tahteavalduste andmist, kui:

1) olemasoleva olukorra säilitamine oleks kõiki asjaolusid arvestades vastuolus hea usu põhimõttega;

2) muudatusega ei kahjustata ülemääraselt ühegi korteriomaniku õigustatud huve.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud olukorra esinemist eeldatakse, kui vastavasisulise korteriomanike üldkoosoleku otsuse poolt on antud üle poole kõigist häältest nende korteriomanike poolt, kellele kuulub üle poole kaasomandi osadest.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muudatuse tegemine eeldab ehitusloa olemasolu, võib korteriomanik muudatuse tegemiseks vajalike tahteavalduste andmise seada sõltuvusse ehitusloa olemasolust.

(5) Korteriomanik võib piiratud asjaõiguse omajalt nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muudatuse tegemiseks vajalike tahteavalduste andmist, kui piiratud asjaõiguse omaja õigustatud huve ei kahjustata muudatusega ülemääraselt.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul võib lõigetes 2 ja 5 nimetatud nõuded, samuti muudatuste kinnistusraamatusse kandmiseks vajaliku kinnistamisavalduse esitada ka korteriühistu.

§ 10. Uue korteriomandi võõrandamise nõudmine

(1) Korteriomanikud võivad koos uue korteriomandi loomisega leppida kokku ka selle võõrandamise tingimused.

(2) Iga korteriomanik võib nõuda teiselt korteriomanikult loodava korteriomandi võõrandamiseks vajalike tahteavalduste andmist, kui:

1) korteriomanike üldkoosolek on võtnud vastu käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 nimetatud tingimustele vastava otsuse;

2) võõrandamisest saadav tulu vastab võõrandatava korteriomandi harilikule väärtusele võõrandamise hetke seisuga;

3) võõrandamisest saadav tulu jaotatakse korteriomanike vahel vastavalt korteriomandi kaasomandi osa suurusele või kulutatakse mõistlikult korteriomandi kaasomandi osa korrashoiuks või parendamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud nõude võib esitada ka korteriühistu.

§ 11. Korteriomandi käsutamise erisused

(1) Korteriomandi eriomandi ja kaasomandi osa ei saa teineteisest eraldi võõrandada ega koormata.

(2) Korteriomandit ei saa koormata hoonestusõigusega.

(3) Korteriomandi müümisel ei kohaldata asjaõigusseaduse § 73 lõikes 2 sätestatud kinnisasja kaasomaniku ostueesõigust.

3. peatükk KORTERIOMANDI TEOSTAMINE

1. jagu Üldsätted

§ 12. Põhimõtted omavahelistes suhetes

(1) Korteriomanikud teostavad oma korteriomandist tulenevaid õigusi ja täidavad kohustusi käesolevas seaduses sätestatud ulatuses korteriühistu kaudu.

(2) Korteriomanikud peavad omavahelistes suhetes, samuti suhetes korteriühistuga järgima hea usu põhimõtet ja arvestama üksteise õigustatud huve.

§ 13. Suhete korraldamine kokkuleppel

(1) Korteriomanikud võivad kokkuleppel korraldada korteriomandist ja korteriühistust tulenevaid õigussuhteid käesolevas seaduses sätestatust erinevalt, välja arvatud juhul, kui seadus selle otse välistab.

(2) Korteriomanike kokkuleppe sõlmimiseks, muutmiseks ja lõpetamiseks vajalike tahteavalduste nõudmisele ning muudatuste kinnistusraamatusse kandmisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 9 sätestatut.

(3) Korteriomanike kokkulepe kehtib korteriomaniku eriõigusjärglase suhtes vaid juhul, kui see on kantud kinnistusraamatusse eriomandi sisuna.

§ 14. Erikasutusõigus

(1) Korteriomanike kokkuleppega võib anda osa kaasomandi esemest igakordse korteriomaniku erikasutusse (edaspidi *erikasutusõigus*), kui see ei ole vastuolus selle kaasomandi eseme osa otstarbega.

(2) Korteriomanik võib talle kuuluva erikasutusõiguse teostamise anda üle kolmandale isikule ilma ülejäänud korteriomanike nõusolekuta.

(3) Korteriomanik võib talle kuuluva erikasutusõiguse anda üle teisele korteriomanikule ilma ülejäänud korteriomanike nõusolekuta.

§ 15. Ühine korteriomand

(1) Kui korteriomand kuulub mitmele isikule ühiselt, võivad need isikud teostada korteriomandiga seotud õigusi üksnes ühiselt. See ei kehti korteriühistu suhtes, kui ühine omand ei ole kantud kinnistusraamatusse.

(2) Korteriomandist tulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad korteriomandi ühised omanikud solidaarselt.

(3) Kui korteriomaniikud ei ole määranud endale korteriomandist tulenevate õiguste teostamiseks ühist esindajat, loetakse korteriühistu poolt ühiste korteriomaniike suhtes tehtud tehing kehtivaks ka siis, kui see on tehtud üksnes ühe korteriomaniiku suhtes.

2. jagu **Korteriühistu**

1. jaotis **Üldsätted**

§ 16. Korteriühistu õiguslik seisund

(1) Korteriühistu õigusvõime tekib korteriomandite registriosade avamisega ja lõpeb korteriomandite registriosade sulgemisega kinnistusraamatus.

(2) Korteriühistut ei saa ümber kujundada teist liiki juriidiliseks isikuks.

§ 17. Korteriühistu põhikiri

(1) Korteriühistul võib olla põhikiri.

(2) Põhikirjaga võib ette näha tingimusi, mis ei ole vastuolus seadusega ega eriomandi kokkuleppega. Kui põhikirja säte on vastuolus seadusega, kohaldatakse seaduses sätestatud. Kui põhikirja säte on vastuolus eriomandi kokkuleppega, kohaldatakse kokkuleppes sätestatud.

§ 18. Korteriühistu asukoht ja tegevuskoht

(1) Korteriühistu asukoht on tema juhatuse asukoht. Kui korteriühistul ei ole juhatust, on korteriühistu asukoht korteriomandite asukoht.

(2) Korteriühistu tegevuskoht on korteriomandite asukoht.

§ 19. Korteriühistu nimi

(1) Korteriühistu nimi koosneb korteriomandite esemeks oleva kinnisasja aadressist ja täiendist "korteriühistu".

(2) Korteriomandite asukoha aadressi muutumisel kinnistusraamatus muutub vastavalt ka korteriühistu nimi. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 599 teises lauses sätestatud ei kohaldata.

(3) Korteriühistu nime moodustamise täpsema korra kehtestab justiitsminister määrusega.

(4) Korteriühistu võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nimele kasutada muud nime (edaspidi *täiendav nimi*) tingimusel, et see piisavalt eristab teda kõikidest teistest Eestis registrisse kantud juriidilistest isikutest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud täiendi asemel võib korteriühistu oma täiendavas nimes kasutada lühendit "KÜ".

(6) Ükski muu isik ei tohi oma nimes kasutada sõna "korteriühistu" ega lühendit "KÜ".

(7) Korteriühistu dokumentides peab olema märgitud korteriühistu nimi ja registrikood. Korteriühistu asukoht peab dokumentides olema märgitud juhul, kui see erineb korteriomandite asukohast.

2. jaotis

Korterühistu organid ja juhtimine

§ 20. Korteriomanike üldkoosolek

(1) Käesoleva seaduse või korteriomanike kokkuleppe kohaselt häälteenamusega tehtavad otsused võetakse vastu korteriomanike üldkoosolekul. Korteriomanike üldkoosolekule kohaldatakse lisaks käesolevas seaduses sätestatule mittetulundusühingute seaduse § 19 lõike 1 punktides 1–5, §-des 20 ja 20¹, § 21 lõigetes 6–9, § 22 lõigetes 1 ja 1¹, § 23 lõigetes 1 ja 2 ning §-s 25 mittetulundusühingu liikmete üldkoosoleku kohta sätestatut.

(2) Korteriomanike üldkoosolek on otsustusvõimeline, kui sellel osalevatele korteriomanikele kuulub üle poole häälest ja üle poole kaasomandi osadest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(3) Kui korteriomanike üldkoosoleku päevakorras on põhikirja muutmine, majanduskava kehtestamine või majandusaasta aruande kinnitamine, tuleb üldkoosoleku teates märkida koht, kus on võimalik tutvuda põhikirja või majanduskava eelnõuga või majandusaasta aruandega, ning nende dokumentidega tutvumise kord.

(4) Kui korteriomaniik on teatanud korterühistule oma elektronposti aadressi, tuleb korteriomanike üldkoosoleku teade ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud dokumendid saata sellel aadressil.

§ 21. Otsuse vastuvõtmine koosolekut kokku kutsumata

(1) Korteriomaniikel on õigus vastu võtta otsuseid korteriomanike üldkoosolekut kokku kutsumata.

(2) Juhatus saadab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse eelnõu kõigile korteriomanikele, määrates tähtaja, mille jooksul korteriomaniik peab esitama selle kohta oma seisukoha. Kui korteriomaniik ei teata nimetatud tähtaja jooksul, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et ta hääletab otsuse vastu.

(3) Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole korteriomanike häälest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(4) Hääletustulemuste kohta koostab juhatus hääletusprotokolli ja saadab selle viivitamata korteriomanikele. Hääletusprotokolli kantakse:

- 1) korterühistu nimi ja asukoht;
- 2) protokollija nimi;
- 3) vastuvõetud otsused koos hääletamistulemustega, sealhulgas otsuse poolt hääletanud korteriomanike nimed;
- 4) otsuse suhtes eriarvamusele jäänud korteriomaniiku nõudel tema eriarvamuse sisu;
- 5) muud hääletamise suhtes olulise tähtsusega asjaolud.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud korteriomanike seisukohad on hääletusprotokolli lahutamatu lisa.

(6) Kui kõik korteriomandid kuuluvad ühele isikule, võib otsuseid vastu võtta, järgimata käesoleva seaduse §-s 20 ja käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 sätestatut. Sel juhul tuleb otsus vormistada kirjalikult ja allkirjastada korteriomaniiku poolt.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatut kohaldatakse ka juhul, kui korteriomaniikke on rohkem ja nad kõik nõustuvad otsusega.

§ 22. Hääleõigus üldkoosolekul

(1) Korteriomanike üldkoosolekul annab iga korteriomand ühe hääle. Korterühistu põhikirjaga võib ette näha, et igal korteriomanikul on üks hääl sõltumata talle kuuluvate korteriomandite arvust või et häälte arvu määrab korteriomandi kaasomandi osa suurus.

(2) Korteriomanike üldkoosolekul osalemiseks õigustatud korteriomanike ring määratakse üldkoosoleku päeval enne üldkoosoleku algust.

(3) Korteriomanikul ei ole hääleõigust juhul, kui otsustatakse tema vabastamist kohustusest või vastutusest, tema ja korterühistu vahel tehingu tegemist või temaga õigusvaidluse pidamist ning selles tehingus või õigusvaidluses korterühistu esindaja määramist või küsimusi, mis puudutavad korteriomaniku või tema esindaja juhatuse liikmena tegutsemise kontrollimist või hindamist, või kui korteriomaniku kohta kehtib käesoleva seaduse § 32 kohaselt tehtud otsus. Esindatuse määramisel selle liikme häält ei arvestata.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei kohaldata, kui kõik korteriomandid kuuluvad ühele isikule. Sel juhul peavad korterühistu ja korteriomaniku vahelised tehingud olema kirjalikud või tuleb viivitamata vormistada korteriomaniku allkirjastatud dokument tehingu oluliste tingimuste kohta.

(5) Üldkoosolekul võib osaleda korteriomanik ise või tema esindaja, kelle esindusõiguse olemasolu on kirjaliku dokumendiga tõendatud. Esindaja osavõtt üldkoosolekust ei võta korteriomanikult õigust osaleda üldkoosolekul. Korterühistu põhikirjaga võib ette näha sama isiku poolt esindatavate korteriomanike ülemmäära.

§ 23. Uue üldkoosoleku kokkukutsumine

(1) Kui korteriomanike üldkoosolek on käesoleva seaduse § 20 lõike 2 järgi otsustusvõimetu, kutsub juhatus sama päevakorraga kokku uue üldkoosoleku, mis on otsustusvõimeline osalejate arvust olenemata. Sellele asjaolule tuleb üldkoosoleku kutses viidata.

(2) Uue üldkoosoleku kokkukutsumise teade saadetakse otsustusvõimetuks osutunud üldkoosoleku toimumisest arvates kümne päeva jooksul, ent mitte varem kui kahe päeva pärast.

§ 24. Juhatus

(1) Juhatus on korterühistu juhtorgan, kes esindab ja juhib korterühistut. Korterühistu juhatusele kohaldatakse lisaks käesolevas seaduses sätestatud mittetulundusühingute seaduse § 26 lõigetes 2–3 ning §-des 27–29 ja 32 mittetulundusühingu juhatuse kohta sätestatud.

(2) Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) kuni kolm liiget. Põhikirjaga võib ette näha käesolevas lõikes sätestatud erineva juhatuse liikmete arvu või selle ülem- ja alammäära.

(3) Korterühistul ei pea olema juhatust, kui korteriomandite arv ei ole suurem kui kümme või kui kõik korteriomandid kuuluvad ühele isikule.

(4) Juhatuse puudumisel juhivad ja esindavad korteriomanikud korterühistut ühiselt.

§ 25. Juhatuse asendusliikme määramine

(1) Korteriomanik, korterühistu võlausaldaja või muu huvitatud isik võib mõjuval põhjusel nõuda kohtult korterühistu juhatuse asendusliikme määramist.

(2) Huvitatud isik võib nõuda korterühistu juhatuse asendusliikme määramist ka käesoleva seaduse § 24 lõikes 3 sätestatud juhul.

(3) Kohus määrab võimaluse korral korterühistu juhatuse asendusliikmeks isiku, kes vastab käesoleva seaduse § 28 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(4) Kohtu määratud juhatuse asendusliikme volitused kestavad kuni uue juhatuse liikme määramiseni korteriomanike üldkoosoleku poolt.

3. jaotis **Valitseja**

§ 26. Valitseja

(1) Korteriühistu juhatuse asemel võib korteriühistut juhtida ja esindada juriidiline isik (edaspidi *valitseja*).

(2) Korteriühistul võib korraga olla ainult üks valitseja.

(3) Valitseja valimisele, tegevusele ja vastutusele kohaldatakse korteriühistu juhatuse kohta sätestatud.

§ 27. Valitseja juhatuse liikme vastutus

(1) Kui valitseja on tekitanud oma kohustuste rikkumisega kahju korteriühistule ja korteriühistu ei saa oma nõudeid rahuldada valitseja vara arvel, vastutab korteriühistule tekitatud kahju eest ka isik, kes oli valitseja juhatuse liige kahju tekkimise ajal. Valitseja juhatuse liige vabaneb vastutusest, kui ta tõendab, et nii valitseja kui ka tema ise valitseja juhatuse liikmena on oma kohustusi täitnud juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega.

(2) Mitu valitseja juhatuse liiget vastutavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kahju hüvitamise kohustuse eest solidaarselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat.

(4) Pankrotihalduril on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõue esitada ka juhul, kui korteriühistu on nõudest valitseja juhatuse liikme vastu loobunud või sõlminud temaga kompromissilepingu või nõuet või selle esitamist kokkuleppel valitseja juhatuse liikmega muul viisil piiranud või aegumistähtaega lühendanud.

§ 28. Majahaldur

(1) Valitseja peab määrama iga oma esindatava ja juhitava korteriühistu jaoks füüsilise isiku (edaspidi *majahaldur*), kes tegeleb valitseja ülesannete täitmisega selles korteriühistus.

(2) Majahalduril peab olema kinnisvarahalduri või korterelamuhalduri kutse kutseseaduse tähenduses.

(3) Isik võib olla samal ajal mitme korteriühistu majahaldur.

(4) Valitseja peab tegema majahalduri nime ja kontaktandmed korteriomanikele teatavaks.

(5) Kui valitseja rikub käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustust ega kõrvalda rikkumist hiljemalt ühe kuu möödumisel selle tekkimisest, võib korteriomanike üldkoosoleku otsusega valitseja tagasi kutsuda ja temaga sõlmitud käsunduslepingu erakorraliselt üles öelda.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud õigust ei saa korteriomanike kokkuleppega ega korteriühistu põhikirjaga piirata ega välistada.

4. jaotis **Otsuste kehtetus**

§ 29. Korteriühistu organi otsuse kehtetus

(1) Kui korteriomanike üldkoosoleku kokkukutsumisel on oluliselt rikutud seaduse, korteriomanike kokkuleppe või põhikirja nõudeid, ei ole koosolek õigustatud otsuseid vastu

võtma, välja arvatud juhul, kui koosolekul osalevad või on esindatud kõik korteriomaniikud. Sellisel koosolekul tehtud otsused on tühised, kui korteriomaniikud, kelle suhtes kokkukutsumise korda rikuti, otsust heaks ei kiida.

(2) Korteriühistu organi otsuse kehtetuks tunnistamise ja tühisuse tuvastamise nõue lahendatakse kohtus hagita menetluses. Muus osas kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses juriidilise isiku organi otsuse kehtetuse kohta sätestatud käesolevas paragrahvis sätestatud erisustega.

(3) Korteriühistu organi otsuse kehtetuks tunnistamise nõude esitamise tähtaeg on 60 päeva otsuse vastuvõtmisest arvates.

(4) Huvitatud isiku taotlusel võib kohus ennistada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaja. Ennistamisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustikus seaduses sätestatud menetlustähtaja ennistamise kohta sätestatud.

(5) Kohus ei aruta korteriühistu organi otsuse kehtetuks tunnistamise nõude esitamisel asja enne, kui on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaeg. Eri avaldused sama otsuse kehtetuks tunnistamiseks liidetakse ühte menetlusse.

(6) Vajaduse korral peatab kohus menetluse ajaks:

- 1) vaidlustatud otsuse kehtivuse ja keelab samasisulise otsuse vastuvõtmise;
- 2) olemasoleva juhatuse liikme ametiseisundi kehtivuse ja määrab korteriühistule juhatuse asendusliikme.

3. jagu

Korteriomandi eseme kasutamine

§ 30. Korteriomaniku õigused

(1) Korteriomanikul on õigus:

- 1) kasutada eriomandi eset oma äranägemise järgi niivõrd, kui see ei ole vastuolus seadusega või kolmanda isiku õigustatud huviga;
- 2) kasutada kaasomandi eset selle otstarbe kohaselt.

(2) Korteriomanik võib nõuda, et eriomandi ja kaasomandi eset kasutataks seaduse ning korteriomanike kokkulepete ja korteriühistu põhikirja kohaselt. Kui eriomandi ja kaasomandi eseme kasutamine on reguleerimata, lähtutakse korteriomanike huvidest.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud õigused on ka korteriomandit kasutaval isikul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõude võib esitada ka korteriühistu.

§ 31. Korteriomaniku kohustused

(1) Korteriomanik on kohustatud:

- 1) hoidma eriomandi eset korras ning seda ja kaasomandi eset kasutades hoiduma tegevusest, mille toime teistele korteriomanikele ületab omandi tavakasutusest tekkivad mõjud;
- 2) taluma mõjusid, mis jäävad käesoleva lõike punktis 1 nimetatud piiridesse;
- 3) võimaldama eriomandi eset kasutada teistel isikutel, kui see on vajalik kaasomandi eseme korrashoiuks. Selle tõttu tekkinud kahju tuleb omanikule hüvitada.

(2) Eriomandi eseme korrashoidmisel on korteriomanik muu hulgas kohustatud hoidma selle piires sellist temperatuuri ja õhuniiskust, mis tagab kaasomandi eseme säilimise ning teiste eriomandite esemete kasutamise nende otstarbe kohaselt ja ilma ülemääraste kulutusteta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud kohustuste täitmisel kohaldatakse asjaõigusseaduse §-s 143 sätestatud.

(4) Korteriomaniik on kohustatud tagama, et tema perekonnaliikmed, ajutised elanikud ja korteriomandit kasutavad isikud järgivad käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud.

(5) Korteriomaniik on kohustatud korraldama oma korteriomandi valitsemise ka ajal, kui ta ise viibib sellest eemal.

4. jagu

Korteriomandi võõrandamise nõue

§ 32. Korteriomandi võõrandamise nõude esitamine

(1) Kui korteriomaniik on korduvalt rikkunud oma kohustusi teise korteriomaniiku või korteriühistu suhtes ja kui korteriomaniikud ei pea enam võimalikuks tema kuulumist korteriomaniike hulka, võivad nad nõuda, et ta oma korteriomandi võõrandab.

(2) Võõrandamisnõude võib eelkõige esitada, kui korteriomaniik:

- 1) on korduvalt jätnud täitmata käesoleva seaduse §-s 31 sätestatud kohustused;
- 2) on vähemalt kuue kuu majandamiskulude tasumisega viivitanud üle kolme kuu või
- 3) häirib oma tegevusega oluliselt teiste korteriomandite teostamist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude esitamise üle otsustavad korteriomaniikud hääلteenamuse alusel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude esitamist ei saa korteriomaniike kokkuleppega välistada ega piirata.

(5) Kui kinnisomand on jagatud kaheks korteriomandiks, võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõude esitada üks korteriomaniik teise vastu.

§ 33. Otsuse täitmise nõudmine

(1) Kui kohustust rikkunud korteriomaniik ei ole korteriomandit võõrandanud hiljemalt kolme kuu möödumisel nõude esitamisest, otsustab võõrandamise kohus vähemalt ühe korteriomaniiku või korteriühistu hagi alusel. Otsust tehes lähtub kohus võõrandamisnõude aluseks olevatest asjaoludest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 esimeses lauses nimetatud tähtaega ei pea järgima, kui korteriomaniik on teatanud, et ta keeldub võõrandamisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hagi tuleb esitada enne ühe aasta möödumist nõude esitamisest.

(4) Korteriomaniik või korteriühistu võib nõuda kohtuotsuse täitmist täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

5. jagu

Valitsemine

§ 34. Valitsemise üldpõhimõtted

(1) Korteriomandite eset valitsetakse seadusest, korteriühistu põhikirjast, korteriomaniike kokkulepetest ja korteriomaniike huvidest lähtudes.

(2) Korteriomandite kaasomandi osa eset valitsevad korteriomaniikud korteriühistu kaudu.

(3) Isik, kellel on samal alusel kõigi korteriomaniike vastu korteriomandist tulenev nõue, mille kohta seadus näeb ette solidaarkohustuse, peab selle esitama korteriühistu vastu.

§ 35. Tavapärane valitsemine

(1) Korteriomandi kaasomandi osa eseme tavapärase valitsemise küsimuste üle otsustavad korteriomaniigid häälteenamuse alusel, kui korteriühistu põhikirjaga ei nähta ette rangemaid nõudeid.

(2) Tavapärase valitsemisena käsitatakse eelkõige järgmisi tegevusi:

- 1) kaasomandi eseme tavapärane korrashoid ja remont;
- 2) korteriühistu kaudu tarbitavate teenuste jaoks lepingute sõlmimine;
- 3) kaasomandi eseme taastamisväärtusest lähtuva kahjukindlustuslepingu sõlmimine;
- 4) korteriühistu vastutuse kindlustamine;
- 5) kohase suurusega reservkapitali ja remondifondi loomine;
- 6) laenu või muu laenusarnase mõjuga rahalise kohustuse võtmine, kui selle suurus ei ületa korteriühistu eelmise majandusaasta majandamiskulude summat;
- 7) energiaauditi ja energiamärgise tellimine.

§ 36. Laenu võtmine

(1) Laenu või muu laenusarnase mõjuga rahalise kohustuse võtmise, kui see kohustus kas iseseisvalt või koos olemasolevate kohustustega ületab korteriühistu eelmise majandusaasta majandamiskulude summa, võib otsustada käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatud häälteenamusega.

(2) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse võtmist peab korteriühistu juhatus laskma kanda korteriühistute registrisse sellekohase märkuse.

§ 37. Kaasomandi eseme säilitamiseks vajalikud toimingud

(1) Korteriomaniikul on õigus teha kaasomandi eseme säilitamiseks vajalikke toiminguid teiste korteriomaniike ja korteriühistu nõusolekuta ning ta võib nõuda korteriühistult vajalike kulutuste hüvitamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud toimingute tegemise võib otsustada ka korteriühistu juhatus, kui viivitamine tekitaks kaasomandi esemele olulist kahju.

(3) Kui kaasomandi eseme säilitamiseks vajalike kulude kandmine ei ole kehtiva majanduskava alusel võimalik, kohaldatakse käesoleva seaduse § 41 lõikes 4 sätestatud.

§ 38. Olulised ümberkorraldused ja hoone taastamine

(1) Ehitusliku või muu kaasomandi eseme korrashoiuks vajalikust muudatusest suurema ümberkorralduse tegemist ei saa otsustada tavapärase valitsemise raames, vaid selleks on vaja korteriomaniike kokkulepet.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud muudatuseks ei ole vaja selle korteriomaniiku nõusolekut, kelle õigusi ümberkorraldused ei puuduta üle määra, mida korteriomaniik peab käesoleva seaduse § 31 lõike 1 punkti 2 kohaselt taluma.

(3) Kui üle poole hoonest hävib ja kahju ei ole kindlustusega või muul moel kaetud, ei saa hoonet taastada tavapärase valitsemise raames.

§ 39. Kaasomandi eseme ajakohastamine

Kaasomandi eseme ajakohastamiseks, sealhulgas energiatõhususe suurendamiseks, selliste vajalike muudatuste tegemise, millega ei muudeta eriomandi eseme otstarvet ega kahjustata muul viisil ülemääraselt ühegi korteriomaniiku õigustatud huve, võib otsustada käesoleva seaduse § 9 lõikes 3 sätestatud häälteenamusega.

§ 40. Kohustuste jaotus korteriomanike vahel majandamiskulude kandmisel

(1) Korteriomanikud teevad majanduskava alusel perioodilisi ettemakseid vastavalt oma kaasomandi osa suurusele.

(2) Korteriomanike kokkuleppe tingimusi arvestades võib korteriühistu põhikirjaga ette näha käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erineva kohustuste jaotuse aluse ja tasumise korra majandamiskulude kandmisel, kui see on kõiki asjaolusid arvestades mõistlik ega kahjusta ülemääraselt ühegi korteriomaniku õigustatud huve. Eelkõige võib põhikirjaga ette näha, et tegelikust tarbimisest sõltuvad majandamiskulud tasub korteriomanik pärast kulude suuruse selgumist kas vastavalt oma kaasomandi osa suurusele või vastavalt tema poolt tarbitud teenuse mahule.

(3) Korteriomanik võib keelduda kandmast kulusid, millega ta ei ole nõustunud, kui nende kandmise nõudmine temalt oleks vastuolus hea usu põhimõttega.

§ 41. Majanduskava

(1) Korteriühistu juhatus koostab korteriühistu majandusaastaks majanduskava, mis koosneb järgmistest osadest:

- 1) ülevaade kaasomandi eseme seisukorrast ja kavandatavatest toimingutest;
- 2) korteriühistu kavandatavad tulud ja kulud;
- 3) korteriomanike kohustuste jaotus majandamiskulude kandmisel;
- 4) reservkapitali ja remondifondi tehtavate maksete suurus;
- 5) kütuse, soojuste, vee- ja kanalisatsiooniteenuse ning elektri prognoositav kogus ja maksumus.

(2) Kui korteriomanike kokkuleppe või korteriühistu põhikirjaga on ette nähtud tegelikust tarbimisest sõltuvate majandamiskulude tasumine pärast kulude suuruse selgumist, määratakse majanduskavas kindlaks ainult ülejäänud kulude suurus.

(3) Majanduskava kehtestab korteriomanike üldkoosolek.

(4) Kui majandusaasta jooksul ilmneb, et kehtestatud majanduskava ei taga korteriomanike valitsemist majanduskavas ettenähtud mahus ega korteriühistu püsivat maksevõimelisust, on korteriühistu juhatus kohustatud koostama uue majanduskava ja kutsuma kokku korteriomanike erakorralise üldkoosoleku uue majanduskava kehtestamiseks.

(5) Kui majandusaasta alguseks ei ole kehtestatud uut majanduskava, kehtib senine majanduskava kuni uue majanduskava kehtestamiseni.

§ 42. Viivis ja sissenõudmiskulude hüvitamine

(1) Kui korteriomanik viivitab majandamiskulude tasumisega, võib korteriühistu nõuda temalt viivist võlaõigusseaduse § 113 lõike 1 teises lauses sätestatud suuruses.

(2) Kui korteriühistu võib nõuda viivist, võib ta nõuda korteriomanikult võla sissenõudmiskulude hüvitamist võlaõigusseaduses sätestatud suuruses ja tingimustel.

6. jagu

Korteriühistu nõude tagamine

§ 43. Korteriomandi omandaja vastutus

(1) Korteriomandi võõrandamisel lähevad korteriomaniku õigused ja kohustused omandajale üle alates omandi ülemineku hetkest.

(2) Korteriomandi võõrandamisel, välja arvatud täite- ja pankrotimenetluses, vastutab selle omandaja korteriühistu ees käendajana võõrandaja korteriomandist tulenevate sissenõutavaks muutunud kohustuste eest. Omandaja vastutus on piiratud korteriomandi väärtusega.

§ 44. Korterühistu pandiõigus

- (1) Korterühistul on korteriomandist tulenevate nõuete tagamiseks pandiõigus korteriomandile (edaspidi *korterühistu pandiõigus*).
- (2) Korterühistu pandiõigusele kohaldatakse seadustes esimesel järjekohal oleva hüpoteegi kohta sätestatud.
- (3) Korterühistu pandiõiguse suurus on korteriomandi eelmise majandusaasta majandamiskulude summa.
- (4) Korterühistu pandiõiguse suurus määratakse korteriomanike üldkoosoleku poolt kinnitatud majandusaasta aruande järgi omandi ülemineku päeva seisuga. Kui korterühistul on kohustus esitada majandusaasta aruanne korterühistute registrile, määratakse korterühistu pandiõiguse suurus registrile esitatud majandusaasta aruande järgi.
- (5) Kui korterühistu esimese majandusaasta kohta ei ole veel aruannet, määratakse korterühistu pandiõiguse suurus majanduskava järgi. Kui käesoleva seaduse § 41 lõike 2 kohaselt on ette nähtud tegelikust tarbimisest sõltuvate majandamiskulude tasumine pärast kulude suuruse selgumist, määratakse pandiõiguse suurus selles osas majanduskavas sisalduva prognoosi järgi.
- (6) Eriomandi kokkuleppes võivad korteriomanikud määrata korterühistu pandiõigusele kindla rahalise suuruse.

7. jagu Õigus saada teavet

§ 45. Korteriomaniku õigus saada teavet

- (1) Korteriomanikul on õigus saada juhatuselt teavet korterühistu tegevuse kohta ja tutvuda korterühistu dokumentidega.
- (2) Juhatuse võib keelduda teabe andmisest ja dokumentide esitamisest, kui on alust eeldada, et see võib tekitada olulist kahju teise korteriomaniku või kolmanda isiku õigustatud huvidele.
- (3) Korteriomanik võib juhul, kui juhatuse keeldub teabe andmisest või dokumentidega tutvumise võimaldamisest, nõuda, et tema nõudmise õiguspärasuse üle otsustaks korteriomanike üldkoosolek, või esitada kahe nädala jooksul juhatuse keeldumise saamisest arvates või nelja nädala jooksul taotluse esitamisest arvates, kui juhatuse sellele ei ole vastanud, hagita menetluses kohtule avalduse juhatuse kohustamiseks teavet andma või dokumentidega tutvumist võimaldama.

§ 46. Korteriomaniku kohustus anda teavet

- (1) Korteriomanik on kohustatud teatama korterühistule oma olemasolevate sidevahendite andmed, eelkõige telefoninumbri või elektronposti aadressi.
- (2) Kui korteriomaniku elu- või asukoht erineb korteriomandi asukohast, on korteriomanik kohustatud korterühistule teatama ka oma elu- või asukoha postiaadressi.
- (3) Kui korteriomanik ei ole korterühistule teatanud oma elu- või asukoha postiaadressi, on korterühistul õigus lugeda tema elu- või asukohaks korteriomandi asukoht.

§ 47. Muu isiku õigus saada teavet

Kui korteriomand on koormatud piiratud asjaõigusega, on piiratud asjaõiguse omajal õigus saada korterühistult teavet korteriomaniku majandamiskulude võlgnevuse suuruse ja selle tekkimise aluste kohta.

8. jagu

Korteriühistu vara ja raamatupidamine

§ 48. Reservkapital

Korteriühistul peab olema reservkapital, mille suurus on vähemalt üks kaheteistkümnendik korteriühistu aasta eeldatavatest kuludest. Reservkapitali suuruse üle otsustab korteriomanike üldkoosolek.

§ 49. Järelevalve

Järelevalvele kohaldatakse mittetulundusühingute seaduse §-s 34 sätestatud.

§ 50. Raamatupidamine

(1) Juhatus korraldab korteriühistu raamatupidamist.

(2) Kuni kümne korteriomandiga korteriühistu, mida korteriomanikud juhivad ja esindavad ühiselt käesoleva seaduse § 24 lõike 4 kohaselt, võib pidada kassapõhist raamatupidamist. Sellisel juhul kohaldatakse raamatupidamise seaduse § 43 lõikes 2 sätestatud.

§ 51. Majandusaasta aruanne

(1) Kui korteriühistu peab koostama majandusaasta aruande, kohaldatakse selle koostamisele, esitamisele ja kinnitamisele mittetulundusühingute seaduse § 36 lõigetes 1–4 mittetulundusühingu majandusaasta aruande kohta sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(2) Korteriühistu põhikirjaga võib ette näha korteriühistu raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli kohustuse.

(3) Korteriühistu majandusaasta aruandes märgitakse lisaks muudele seaduses sätestatud andmetele ka iga korteriomandi majandamiskulude suurus.

(4) Kohustusliku audiitorkontrolli korral esitab korteriühistu kinnitatud majandusaasta aruande koos vandeaudiitori aruandega korteriühistute registrile kuue kuu jooksul majandusaasta lõppemisest arvates.

9. jagu

Korteriühistu maksejõuetuse erisused

§ 52. Pankrotiseaduse kohaldamine

Korteriühistu maksejõuetuse korral kohaldatakse pankrotiseaduses sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

§ 53. Ajutise majanduskava kehtestamine

(1) Halduri ettepanekul otsustab kohus ajutise majanduskava kehtestamise. Ajutine majanduskava peab tagama vähemalt pankrotimenetluse kulude katmise ja korteriomandite tavapärase valitsemise kuni käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 sätestatud majanduskava kehtestamise otsustamiseni.

(2) Pankroti väljakuulutamisel otsustab kohus ajutise majanduskava esitamise tähtaja, mis ei või olla pikem kui 30 päeva.

(3) Ajutise majanduskava kehtestamisel võib kohus ette näha tegelikust tarbimisest sõltuvate majandamiskulude tasumise pärast kulude suuruse selgumist ka juhul, kui korteriühistu põhikirjas ei ole seda ette nähtud.

(4) Ajutise majanduskava kehtestamise määruse peale võivad korteriühistu, korteriomanikud, pankrotiavalduse esitaja ja pankrotihaldur esitada määruskaebuse.

§ 54. Majanduskava kehtestamine

(1) Pärast nõuete kaitsmist otsustab kohus halduri ettepanekul korteriühistu majanduskava kehtestamise korteriühistu maksevõime taastamiseks (edaspidi *maksevõimet taastav majanduskava*) või korteriomandite eriomandi osa ja korteriühistu lõpetamiseks (edaspidi *korteriühistut lõpetav majanduskava*).

(2) Majanduskava kehtestamise määruse peale võivad korteriühistu, korteriomanikud ja võlausaldajad esitada määruskaebuse. Korteriühistut lõpetava majanduskava kehtestamise määruse peale võib määruskaebuse esitada ka korteriomandit koormava piiratud asjaõiguse omaja. Ringkonnakohtu määruse peale määruskaebuse kohta võib esitada määruskaebuse.

§ 55. Maksevõimet taastava majanduskava kehtestamine

(1) Kohus otsustab maksevõimet taastava majanduskava kehtestamise, kui kõiki asjaolusid arvestades on korteriühistu maksevõime taastamine mõistliku aja jooksul võimalik.

(2) Kohus otsustab kehtestada maksevõimet taastava majanduskava sellises suuruses ja nii pikaks ajavahemikuks, kui on vajalik võlausaldajate nõuete rahuldamiseks võimalikult suures ulatuses võimalikult lühikese aja jooksul. Kohus arvestab majanduskava kehtestamise otsustamisel kõiki asjaolusid, eelkõige korteriomandite tähendust korteriomanike jaoks, korteriomanike maksevõimet ja maksejõuetuse tekkimise põhjusi.

(3) Maksevõimet taastava majanduskava kehtestamise otsustamisele ja selle tagajärgedele kohaldatakse pankrotiseaduses kompromissi kinnitamise ja selle tagajärgede kohta sätestatud käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(4) Võlausaldajate nõuded korteriühistu vastu, mida ei ole pankroti käigus esitatud, samuti nõuded selles osas, mis jäävad pankroti käigus rahuldamata, lõpevad.

§ 56. Korteriühistut lõpetava majanduskava kehtestamine

Kohus otsustab korteriühistut lõpetava majanduskava kehtestamise ning korteriomandite eriomandi osa ja korteriühistu lõpetamise, samuti korteriomandeid koormavate piiratud asjaõiguste lõpetamise või ülekandmise avatavasse kinnisasja registriossa, kui kõiki asjaolusid arvestades ei ole maksevõimet taastava majanduskava kehtestamine võimalik.

4. peatükk

KORTERIOMANDITE JA KORTERIÜHISTU LÕPPEMINE

§ 57. Korteriomandite ja korteriühistu lõpetamise viisid

(1) Korteriomandid ja korteriühistu lõpetatakse korteriomanike vahel sõlmitud eriomandi lõpetamise kokkuleppega või korteriomandite omaniku otsusega.

(2) Korteriühistu lõpetamine, samuti sundlõpetamine ilma korteriomandi eriomandi osa lõpetamiseta ei ole võimalik.

§ 58. Eriomandi lõpetamine kokkuleppega

(1) Korteriomanikud võivad kokkuleppega otsustada korteriomandite eriomandi osa ja korteriühistu lõpetamise.

(2) Eriomandi lõpetamiseks on nõutav korteriomanike kokkulepe ja sellekohase kande tegemine kinnistusraamatusse.

(3) Eriomandi lõpetamise kokkuleppele kohaldatakse asjaõigusseaduse §-s 120 sätestatud.

(4) Tehingule, millega kohustatakse eriomandit lõpetama, kohaldatakse asjaõigusseaduse §-s 119 sätestatud.

§ 59. Eriomandi lõpetamise nõudmine

(1) Korteriomandite eriomandi osa ja korteriühistu lõpetamiseks vajalike tahteavalduste andmise nõudmisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 9 eriomandi kokkuleppe muutmise kohta sätestatud.

(2) Kui hoone on täielikult hävinud, eeldatakse, et korteriomandite eriomandi osa ja korteriühistu lõpetamine on korteriomanike õigustatud huve arvestades kooskõlas hea usu põhimõttega ega kahjusta ülemääraselt ühegi korteriomani õigustatud huve.

§ 60. Korteriomandite registriosade ja korteriühistu registrikaardi sulgemine

(1) Avalduse kanda korteriühistu likvideerimine registrisse esitab korteriühistu korteriühistute registri pidajale. Avaldusele tuleb lisada eriomandi lõpetamise kokkuleppe ära kiri.

(2) Avaldus korteriomandite registriosade sulgemiseks ja korteriühistu registrikaardi sulgemiseks esitatakse kinnistusraamatu pidajale. Pärast avalduse saamist edastab kinnistusraamatu pidaja avalduse korteriühistute registri pidajale.

(3) Korteriomandite registriosade sulgemisel avatakse kinnisasja kohta uus registriosa ning samal ajal suletakse kõikide korteriomandite registriosad asjaõigusseaduses ja kinnistusraamatuseaduses sätestatud korras. Suletud registriosade andmed kantakse avatava registriosa vastavatesse jagudesse.

(4) Korteriomandite registriosade sulgemise kanne tehakse pärast seda, kui korteriühistute registri pidaja on teatanud, et puuduvad takistused korteriühistu registrikaardi sulgemiseks. Korterühistu registrikaardi võib sulgeda pärast korteriühistu likvideerimist. Korterühistu registrikaardi sulgemise kanne tehakse viivitamata pärast korteriomandite registriosade sulgemise kande tegemist.

(5) Kinnistusraamatu pidaja ja korteriühistute registri pidaja täpsema tegevuse korteriomandite registriosade ja korteriühistu registrikaardi sulgemisel kehtestab justiitsminister määrusega.

§ 61. Korteriomandite lõpetamine omaniku avalduse alusel

(1) Isik, kellele kuuluvad kõik korteriomandid, võib kinnistusraamatu pidajale esitatava kinnistamisavaldusega lõpetada eriomandid ja korteriühistu. Eriomandid lõpevad kande tegemisega kinnistusraamatusse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 60 sätestatud.

5. peatükk KORTERIHOONESTUSÕIGUS

§ 62. Korterihoonestusõigus

(1) Kui hoonestusõigus kuulub mõtteliste osadena mitmele isikule, võivad hoonestajad kokku leppida selles, et igal kaasomanikul tekib eriomand eluruumile või mitteiluruumile hoonestusõiguse oluliseks osaks olevas või hoonestusõiguse alusel ehitatavas hoones ja luuakse korterihoonestusõigused.

(2) Hoonestaja võib jagada talle kuuluva hoonestusõiguse korterihoonestusõigusteks. Sellisel juhul kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud.

- (3) Korterihoonestusõiguste loomiseks on vajalik kinnisasja omaniku nõusolek.
- (4) Kinnisasi ei saa samal ajal olla korteriomandite esemeks ja koormatud korterihoonestusõigusega.
- (5) Korterihoonestusõiguste kinnistamisel avatakse igale korterihoonestusõigusele kinnistusregistri iseseisev osa ja samal ajal suletakse hoonestusõiguse senine registriosa. Koormatud kinnisasja registriosa tehakse kanne selle kohta, et hoonestusõigus on jagatud korterihoonestusõigusteks.
- (6) Muus osas kohaldatakse korterihoonestusõigusele korteriomandit ja hoonestusõigust reguleerivaid sätteid.

6. peatükk

KORTERIÜHISTUTE REGISTER

§ 63. Registri pidamine

- (1) Korterühistute register (edaspidi *register*) on mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri osa, mille suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri kohta õigusaktides sätestatud, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.
- (2) Registrit peavad maakohtute registriosakonnad (edaspidi *registripidaja*) oma tööpiirkonnas asuvate korterühistute kohta.
- (3) Registri kanded teeb registripidaja, kelle tööpiirkonnas on korteriomandite asukoht.
- (4) Korterühistu registrikaardile kantakse järgmised andmed:
  - 1) korterühistu registrikood;
  - 2) korterühistu nimi;
  - 3) korterühistu täiendav nimi;
  - 4) korterühistu asukoha aadress, kui see erineb korteriomandite asukoha aadressist;
  - 5) juhatuse liikme nimi ja isikukood;
  - 6) valitseja nimi ja registrikood;
  - 7) pankrotihalduri nimi ja isikukood;
  - 8) likvideerija nimi ja isikukood;
  - 9) juhatuse liikmete ja likvideerijate esindusõiguse kord, kui see erineb seaduses ettenähtud üldreeglid;
  - 10) põhikirja kinnitamise aeg ja põhikirja muutmise aeg;
  - 11) märkus käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud laenu kohta;
  - 12) lõpetamine;
  - 13) pankroti väljakuulutamise ja pankrotimenetluse lõppemine;
  - 14) registrist kustutamine;
  - 15) likvideeritud ühistu dokumentide hoidja andmed;
  - 16) kande järjekorranumber ja kuupäev ning kandemääruse täitnud isiku ja kande otsustamiseks pädeva isiku allkiri, nimi ja amet;
  - 17) viited varasematele ja hilisematele kannetele ning märkused.
- (5) Kui kohus on käesoleva seaduse § 29 lõike 6 punkti 2 alusel peatanud juhatuse liikme ametiseisundi, kantakse registrisse selle kohta märkus.

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

1. jagu Seaduse kohaldamine vallasasjadele

§ 64. Korteriomandi- ja korteriühistuseaduse kohaldamine vallasasjale

Käesoleva seaduse 1.–4. ja 6. peatüki sätteid kohaldatakse ka vallasasjana tsiviilkäibes olevale eluruumile ja mitteeluruumile.

2. jagu Üleminekusätted

§ 65. Olemasolevad korteriomandid

Korteriomanditele, mis on käesoleva seaduse jõustumisel kantud kinnistusraamatusse, kohaldatakse käesolevas seaduses korteriomandi kohta sätestatud.

§ 66. Korteriomanike ühisused

(1) Kui korteriomandite kaasomandi osa valitsemiseks ei ole moodustatud korteriühistut kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriühistuseaduse tähenduses, tekib korteriomandite valitsemiseks käesoleva seaduse jõustumisel korteriühistu.

(2) Korteriomanike ühisuse õigused ja kohustused lähevad üle korteriühistule.

(3) Kui korteriomanikud on nimetanud valitseja kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriomandiseaduse tähenduses, loetakse füüsilisest isikust valitseja korteriühistu juhatuse liikmeks ja juriidilisest isikust valitseja loetakse valitsejaks käesoleva seaduse tähenduses.

(4) Korteriühistu registrikaart avatakse korteriühistute registris ametiülesande korras.

§ 67. Ühe kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistud

(1) Kui ühe kinnisasja korteriomandite kaasomandi osa valitsemiseks ja majandamiseks on asutatud korteriühistu kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriühistuseaduses sätestatud korras, loetakse olemasolev korteriühistu korteriühistuks käesoleva seaduse tähenduses.

(2) Korteriühistu, mille registrikaardile on kantud kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriühistuseaduse § 3 lõikes 6 või § 17 lõike 4 teises lauses nimetatud andmed, kantakse käesoleva seaduse jõustumisel ametiülesande korras korteriühistuna korteriühistute registrisse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul kustutatakse korteriühistu registrikaardilt korteriomandite kinnistute numbrid ja korteriühistu nimi kantakse korteriühistute registrisse korteriühistu täiendava nimena.

§ 68. Mitme kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistud

(1) Kui mitme kinnisasja korteriomandite kaasomandi osa valitsemiseks ja majandamiseks on asutatud korteriühistu kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriühistuseaduse § 3 lõike 5 tähenduses, tekib käesoleva seaduse jõustumisel iga kinnisasja korteriomandite valitsemiseks korteriühistu käesoleva seaduse tähenduses ja olemasolev korteriühistu loetakse lõpetatuks.

(2) Korteriühistute registrikaardid avatakse korteriühistute registris ametiülesande korras.

(3) Likvideerimisele ja registrist kustutamisele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses ja mittetulundusühingute seaduses mittetulundusühingu likvideerimise ja registrist kustutamise kohta sätestatud.

(4) Likvideeritava korteriühistu vara jagatakse pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist käesoleva seaduse jõustumisel tekkinud korteriühistutele vastavalt eriomandi eseme üldpinna suurusele.

(5) Kui likvideeritava korteriühistu varast ei jätku võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamiseks, vastutavad käesoleva seaduse jõustumisel tekkinud korteriühistud nõuete eest osavõlgnikena vastavalt eriomandi eseme üldpinna suurusele.

§ 69. Mitme kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistu tegevuse jätkamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud ei kohaldata, kui korteriomanikud on teinud kuni käesoleva seaduse jõustumiseni kehtinud korteriühistuseaduse § 17² lõikes 1 nimetatud otsuse ja esitanud selle tähtaegselt registripidajale.

(2) Mitme kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistu põhikirjaga võib ette näha, et käesolevas seaduses nimetatud korteriomanike enamuse otsuste tegemine on iga kinnisasja korteriomanike üldkoosoleku pädevuses.

(3) Mitme kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistu puhul ei kohaldata käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 sätestatud.

(4) Korteriomanikud võivad otsustada mitme kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistu lõpetamise. Lõpetamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole kõigist häälest nende korteriomanike poolt, kellele kuulub üle poole selle kinnisasja kaasomandi osadest. Otsuse teinud üldkoosoleku protokoll peab olema notariaalselt tõestatud.

(5) Iga kinnisasja korteriomanikud võivad otsustada rohkem kui kahe kinnisasja valitsemiseks asutatud korteriühistust eraldumise käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud tingimustel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 nimetatud juhtudel kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 68 sätestatud.

§ 70. Juhatuse ja valitseja valimise ning registrisse kandmise tähtaeg

(1) Kui korteriühistu tekib käesoleva seaduse § 66 või 68 alusel, tuleb avaldus juhatuse liikme või valitseja korteriühistute registrisse kandmiseks esitada 2018. aasta 30. juuniks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuet ei kohaldata juhul, kui korteriühistul ei pea olema juhatust käesoleva seaduse § 24 lõike 3 kohaselt.

§ 71. Laenu kohta märkuse registrisse kandmise tähtaeg

Kui käesoleva seaduse jõustumisel vastavad korteriühistu rahalised kohustused käesoleva seaduse § 36 lõikes 1 sätestatud tingimustele, peab korteriühistu juhatus esitama 2018. aasta 31. detsembriks avalduse sama paragrahvi lõikes 2 nimetatud märkuse kandmiseks korteriühistute registrisse.

§ 72. Korteriühistu pandiõiguse rakendamine

(1) Kui enne käesoleva seaduse jõustumist on korteriomand koormatud hüpoteegiga, on korteriühistu pandiõiguse suurus kuni hüpoteegi kehtivuse lõpuni viis protsenti täitemenetluses jaotamisele minevast tulemist või pankrotimenetluses pandieseme müügist saadud rahasummast, aga mitte rohkem kui käesoleva seaduse § 44 lõikes 3 nimetatud summa.

(2) Kui korteriühistu pandiõiguse suurus käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt on väiksem kui käesoleva seaduse § 44 lõikes 3 nimetatud summa, kohaldatakse ülejäänud osale esimesel vabal järjekohal oleva hüpoteegi kohta sätestatud.

3. jagu **Seaduste muutmise**

§ 73. Asjaõigusseaduse muutmise

Asjaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 71 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(2) Kaasomanikule kuulub tema osale vastav osa ühisest asjast saadavast kasust, kui kaasomanike kokkuleppega ei nähta ette teisiti.”;

2) paragrahvi 72 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Kaasomanikud valdavad ja kasutavad ühist asja kokkuleppel. Kaasomanike häälteenamusega tehtava otsusega võib otsustada küsimusi, mis jäävad ühise asja tavapärase valdamise ja kasutamise piiridesse. Häälte arv otsuse tegemisel sõltub omandi osa suurusest.”;

3) paragrahvi 72 lõikes 2 asendatakse sõna ”tulu” sõnaga ”kasu”;

4) paragrahvi 126 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

”(2) Tehing, millega kinnisomandist loobutakse, peab olema notariaalselt tõestatud vormis.

(3) Kui kinnisasjast on loobunud, läheb kinnisasja omand üle riigile alates vastava kande tegemisest kinnistusraamatusse. Riigi kui puudutatud isiku nõusolek ei ole sellise kande tegemiseks vajalik.”;

5) paragrahvi 126 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

”(4) Kui riik on omandanud kinnisasja käesolevas paragrahvis sätestatud alusel ja kinnisasi on koormatud reaalkoormatisega, on riigi vastutus reaalkoormatisest tulenevate kohustuste täitmise eest piiratud kinnisasja väärtusega.”;

6) paragrahvi 158² lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(6) Korteriomandite esemeks oleva kinnisasja puhul esitab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud taotluse korteriühistu. Sellisel juhul makstakse hüvitis korteriühistule, kes on kohustatud selle maksma korteriomanikele või tasaarvestama selle majandamiskulude nõudega.”.

§ 74. Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse muutmise

Asjaõigusseaduse rakendamise seaduse § 12 lõike 5 esimest lauset täiendatakse pärast viimast sõna tekstiosaga ”, sealhulgas ehitise jagamist reaalosadeks eluruumide erastamise seaduse § 21⁶ tähenduses, kui see vastab kaasomanike vahel ehitise kasutamisel välja kujunenud olukorrale”.

§ 75. Ehitusseaduse muutmise

Ehitusseaduse § 56 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad ”reaalosa andmed korteriomandiseaduse” sõnadega ”eriomandi eseme andmed korteriomandi- ja korteriühistuseaduse”.

§ 76. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 12 lõiget 1³ täiendatakse pärast sõna "ühisus" tekstiosaga ", hooneühistu";
- 2) paragrahvi 12 lõikest 1³ jäetakse välja tekstiosa "korteriomanike ühisus,".

§ 77. Eluruumide erastamise seaduse muutmine

Eluruumide erastamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvid 15–15² tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahvi 21⁴ täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:
"(2¹) Korterühistu olemasolul tuleb kinnistamisavalduses märkida korterühistu registrikood.";
- 4) paragrahvi 22 lõige 11 tunnistatakse kehtetuks.

§ 78. Hooneühituseaduse muutmine

Hooneühituseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 6 lõike 3 punktist 2 jäetakse välja tekstiosa "elu- või asukoht, kontaktandmed,";
- 2) paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 5–7 järgmises sõnastuses:
"(5) Hooneühistu liige on kohustatud teatama hooneühistule oma olemasolevate sidevahendite andmed, eelkõige telefoninumbri või elektronposti aadressi.
(6) Kui hooneühistu liikme elu- või asukoht erineb kinnisasja asukohast, on liige kohustatud hooneühistule teatama ka oma elu- või asukoha postiaadressi.
(7) Kui hooneühistu liige ei ole hooneühistule teatanud oma elu- või asukoha postiaadressi, on hooneühistul õigus lugeda tema elu- või asukohaks liikme ainukasutuses oleva hooneosa asukoht.";
- 3) seadust täiendatakse §-ga 15¹ järgmises sõnastuses:
"§ 15¹. Revidendile esitatavate nõuete erisused
Hooneühistu revident võib olla hooneühistu liige, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti."

§ 79. Kaugkütteseaduse muutmine

Kaugkütteseaduse § 10 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

"(1¹) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on liitujaks korterühistu. Korteriomaniik võib olla liitujaks juhul, kui on võimalik tema tarbijajapaga ühendamine võrguga käesoleva seaduse nõuetele vastava liitumispunkti kaudu."

§ 80. Kinnistusraamatuseaduse muutmine

Kinnistusraamatuseaduse § 77¹⁶ lõike 3 teist lauset täiendatakse pärast sõna "tutvumisel" sõnadega "ja korterühistu korteriomandite registriosade andmetega tutvumisel".

§ 81. Korteriomandiseaduse muutmine

Korteriomandiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

”(1¹) Korteriuhistu asutamisel lähevad korteriomandike ühisuse õigused ja kohustused üle korteriuhistule.”;

2) paragrahvi 13 täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

”(4) Korteriomandi võõrandamisel vastutab selle omandaja võõrandaja sissenõutavaks muutunud kaasomandi eseme korrashoiu ja valitsemise kulutuste eest käendajana. Omandaja vastutus on piiratud korteriomandi väärtusega.

(5) Kui korteriomand müüakse täitemenetluses ja käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõue on ostjale teatavaks tehtud, puudub korteriomandi omandajal tagasinõue eelmise omaniku vastu.”;

3) seadust täiendatakse §-ga 16¹ järgmises sõnastuses:

”§ 16¹. Kaasomandi eseme ajakohastamine

(1) Korteriomandike üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud üle poole kõigist häältest nende korteriomandike poolt, kellele kuulub üle poole kaasomandi osadest, võib otsustada:

1) kaasomandi eseme ajakohastamiseks, sealhulgas energiatõhususe suurendamiseks, selliste vajalike muudatuste tegemise, millega ei muudeta eriomandi eseme otstarvet ega kahjustata muul viisil ülemääraselt ühegi korteriomandike õigustatud huve;

2) sellise laenu võtmise, mille suurus ületab eelmise majandusaasta majandamiskulude summa.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud otsuse tegemisel võib samadel tingimustel otsustada ka kulude jaotuse kõigi korteriomandike vahel käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 sätestatud tingimustel. Sellisel juhul ei kohaldata käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 sätestatud.”.

§ 82. Korteriuhistuseaduse muutmine

Korteriuhistuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 2¹ järgmises sõnastuses:

”§ 2¹. Korteriuhistu nimi

(1) Korteriuhistu nimi peab sisaldama täiendit ”korteriuhistu”.

(2) Ükski muu isik ei tohi oma nimes kasutada sõna ”korteriuhistu”.”;

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

”(6) Lisaks mittetulundusühingute seaduses nimetatud andmetele kantakse korteriuhistu registrikaardile ka nende korteriomandite kinnistute numbrid, mille majandamiseks korteriuhistu on asutatud.”;

3) paragrahvi 7 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

”(3¹) Kui korteriomand müüakse täitemenetluses ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõue on ostjale teatavaks tehtud, puudub korteriomandi omandajal tagasinõue eelmise omaniku vastu.”;

4) paragrahvi 17 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

”Käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 nimetatud andmete asemel kantakse registrisse elamu aadress ja katastriüksuse tunnus, kui see on olemas.”;

5) seadust täiendatakse §-dega 17¹ ja 17² järgmises sõnastuses:

”§ 17¹. Korteriomandite andmete registrisse kandmine

(1) Enne 2016. aasta 1. jaanuari mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud korteriühistu registrikaardile lisab registripidaja ametiülesande korras käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 või § 17 lõike 4 teises lauses nimetatud andmed.

(2) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kande tegemist teatab registripidaja korteriühistule kande tegemise kavatsusest. Teates peab sisalduma kande sisu ning ettekirjutus korteriühistule teatada registripidajale õiged andmed, kui teates esitatud andmed ei ole õiged.

(3) Registripidaja teeb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kande, kui kahe nädala möödumisel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate korteriühistule teatavaks tegemisest ei ole registripidajale esitatud põhjendatud vastuväidet.

(4) Kui registripidajal puuduvad andmed käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kande tegemiseks, teeb registripidaja korteriühistule ettekirjutuse andmete esitamiseks.

(5) Korteriuhistu, mille registrikaardile ei ole enne 2017. aasta 1. juulit kantud käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 või § 17 lõike 4 teises lauses nimetatud andmeid ja mis ei ole selleks ajaks saanud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teadet ega käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettekirjutust, on kohustatud 2017. aasta 30. septembriks esitama registripidajale kandeavalduse puudevate andmete registrisse kandmiseks.

(6) Korteriuhistu registrikaardile kantud käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 nimetatud andmete muutumisel kinnistusraamatus parandatakse andmed automatiseeritult mittetulundusühingute seaduse § 111 lõike 2 alusel kehtestatud korras.

§ 17². Mitme kinnisasja majandamiseks asutatud korteriühistu tegevuse jätkamine

(1) Korteriomaniigid, kes on asutanud korteriühistu mitme kinnisasja korteriomandite kaasomandi osa valitsemiseks ja majandamiseks käesoleva seaduse § 3 lõike 5 tähenduses, võivad otsustada, et korteriühistu jätkab mitme kinnisasja valitsemist ja majandamist ka pärast korteriomandi- ja korteriühistuseaduse jõustumist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole kõigist häälest nende korteriomanike poolt, kellele kuulub üle poole selle kinnisasja kaasomandi osadest. Otsuse teinud üldkoosoleku protokoll peab olema notariaalselt tõestatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsus tuleb esitada registripidajale 2016. aasta 31. detsembriks. Kui registripidaja ei ole eelmises lauses nimetatud kuupäevaks esitanud korteriühistule käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 2 nimetatud teadet, tuleb otsus esitada käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 3 nimetatud tähtaja jooksul. Käesoleva seaduse § 17¹ lõikes 5 nimetatud juhul tuleb otsus esitada selles sättes nimetatud tähtaja jooksul.”

§ 83. Käibemaksuseaduse muutmine

Käibemaksuseaduse § 2 lõike 3 punkti 1 teises lauses asendatakse sõna ”korteriomandiseaduse” sõnadega ”korteriomandi- ja korteriühistuseaduse”.

§ 84. Pankrotiseaduse muutmine

Pankrotiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 46¹ järgmises sõnastuses:

”§ 46¹. Korteriomandist tulenevate kohustuste täitmine

(1) Kui pankrotivara hulka kuulub korteriomand, ei või haldur keelduda pärast pankroti väljakuulutamist sissenõutavaks muutunud korteriomanike ühisuse või korteriühistu majandamiskulude tasumisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõue on massikohustus.”;

2) paragrahvi 46¹ lõikest 1 jäetakse välja sõnad ”korteriomanike ühisuse või”.

§ 85. Planeerimisseaduse muutmine

Planeerimisseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 12 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(7) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul loetakse käesolevas seaduses sätestatud kohustus edastada teade kinnisasja omanikule täidetuks ka juhul, kui teade on edastatud korteriomanike ühisuse valitsejale või korteriühistule.”;

2) paragrahvi 12 lõikest 7 jäetakse välja sõnad ”korteriomanike ühisuse valitsejale või”.

§ 86. Raamatupidamise seaduse muutmine

Raamatupidamise seadust täiendatakse §-ga 43¹ järgmises sõnastuses:

”§ 43¹. **Korteriühistu raamatupidamise erisused**

Korteriühistu raamatupidamise erisused on sätestatud korteriomandi- ja korteriühistuseaduses.”.

§ 87. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 64¹ järgmises sõnastuses:

”§ 64¹. **Korteriühistute registri kande tegemine**

Korteriühistu kohta registrisse kantud andmete muutmise või täiendamise eest tasutakse riigilõivu 6,39 eurot.”;

2) paragrahvi 339 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”Korteriomandi kinnistamisel on tehinguväärtuseks 50 protsenti kaasomandi osa suurusele vastavast korteriomandite esemeks oleva kinnisasja maksustamishinnast.”;

3) paragrahvi 340 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(4) Korterihoonestusõiguse kinnistamisel on tehinguväärtuseks 50 protsenti kaasomandi osa suurusele vastavast hoonestusõiguse tehinguväärtusest, määratuna käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel.”.

§ 88. Riigivaraseaduse muutmine

Riigivaraseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(2) Asjaõigusseaduse § 126 alusel riigi poolt omandatud kinnisasja valitseja määrab Vabariigi Valitsus. Kuni Vabariigi Valitsus ei ole valitsejat määranud, on nimetatud riigivara valitsejaks Siseministerium.”;

2) paragrahvi 10 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 10 lõikes 5 asendatakse tekstiosa ”lõigetes 3 ja 4” tekstiosaga ”lõikes 3”.

§ 89. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 88 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”Hagi korteriomaniku vastu, mis tuleneb korteriomandiga seotud õigussuhtest, võib esitada ka korteriomandi esemeks oleva kinnisasja asukoha järgi.”;

2) paragrahvi 481 lõike 1¹ punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 613 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”1) korteriomaniku või korteriühistu avalduse alusel asja, mis tuleneb korteriomandist ja korteriomandi eseme valitsemisest ning puudutab korteriomanike omavahelisi õigusi ja kohustusi ning korteriomanike ja korteriühistu vahelisi õigusi ja kohustusi, välja arvatud nõude, mis korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 33 järgi on esitatud korteriomandi võõrandamise kohustamiseks;”;

4) paragrahvi 613 lõike 1 punktid 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 613 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”4) huvitatud isiku avalduse alusel asja, mis käsitleb korteriühistu organi otsuse kehtivust.”;

6) paragrahvi 614 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(1) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul kuuluvad menetlusosaliste hulka korteriomanikud ja korteriühistu.

(2) Käesoleva seadustiku § 613 lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul kuuluvad menetlusosaliste hulka avaldaja ja korteriühistu.

(3) Käesoleva seadustiku § 613 lõikes 2 nimetatud juhul kuuluvad menetlusosaliste hulka kaasomanikud.”.

§ 90. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmise

Tsiviilseadustiku üldosa seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 25 lõike 1 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 125 lõikes 5 asendatakse tekstiosa ”lepingute ja lepinguväliste kohustuste seaduse (RT I 2001, 81, 487)” sõnaga ”võlaõigusseaduse”.

§ 91. Täitemenetluse seadustiku muutmise

Täitemenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõiget 1 täiendatakse punktiga 27 järgmises sõnastuses:

”27) käesoleva seadustiku § 23 lõikes 4⁴, § 149¹ lõikes 4 ja § 153¹ lõikes 3 nimetatud korteriühistu tõend korteriomandist tuleneva nõude kohta.”;

2) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

”4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 27 nimetatud täitedokumendi alusel ei saa täitemenetlust alustada.”;

3) paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 4² ja 4³ järgmises sõnastuses:

”(4²) Kui korteriomanike ühisus soovib sissenõude pööramist korteriomandile, tuleb täitmisavaldusele lisada tõend korteriomandiseaduse § 13 lõikes 4 nimetatud võla sissenõutavaks muutunud suuruse ja kulude edasise arvestuse aluse kohta.

(4³) Kui korteriühistu soovib sissenõude pööramist korteriomandile, tuleb täitmisavaldusele lisada tõend korteriühistuseaduse § 7 lõikes 3 nimetatud võla sissenõutavaks muutunud suuruse ja kulude edasise arvestuse aluse kohta.”;

4) paragrahvi 23 lõiked 4² ja 4³ tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4⁴ järgmises sõnastuses:

”(4⁴) Kui korteriühistu soovib sissenõude pööramist korteriomandile, tuleb täitmisavaldusele lisaks täitedokumendile lisada korteriühistu kehtiv majanduskava ja tõend järgmiste andmetega:

- 1) korteriomandist tuleneva sellise nõude suurus, mis on muutunud sissenõutavaks kuni kolm kuud enne avalduse esitamist, ja selle nõude põhjendatuse kontrollimist võimaldavad andmed;
- 2) majandamiskulude edasise arvestuse alus.”;

6) seadustiku 8. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 149¹ järgmises sõnastuses:

”§ 149¹. Korteriomandi arestimise erisused

(1) Kui kohtutäitur arestib korteriomandi ja sissenõudjaks ei ole korteriomanike ühisus ega korteriühistu, saadab ta viivitamata pärast keelumärke kinnistusraamatusse kandmist teate arestimise kohta korteriomanike ühisusele või korteriühistule.

(2) Kui kohtutäituril ei õnnestu korteriomanike ühisuse valitseja või korteriühistu isikut mõistliku aja jooksul välja selgitada, loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustus täidetuks, kui teade on saadetud sama kinnisasja teisele korteriomanikule.

(3) Kümne päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teate saamisest arvates peab:

- 1) korteriomanike ühisus esitama kohtutäiturile tõendi käesoleva seadustiku § 23 lõikes 4² nimetatud andmetega;
- 2) korteriühistu esitama kohtutäiturile tõendi käesoleva seadustiku § 23 lõikes 4³ nimetatud andmetega.”;

7) paragrahvi 149¹ lõikest 1 jäetakse välja sõnad ”korteriomanike ühisus ega” ja ”korteriomanike ühisusele või”;

8) paragrahvi 149¹ lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 149¹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

”(4) Kümne päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teate saamisest arvates peab korteriühistu esitama kohtutäiturile korteriühistu kehtiva majanduskava ja tõendi järgmiste andmetega:

- 1) korteriomandist tuleneva sellise nõude suurus, mis on muutunud sissenõutavaks kuni kolm kuud enne keelumärke kinnistusraamatusse kandmist, ja selle nõude põhjendatuse kontrollimist võimaldavad andmed;
- 2) majandamiskulude edasise arvestuse alus.”;

10) seadustikku täiendatakse §-ga 153¹ järgmises sõnastuses:

”§ 153¹. Korteriomandi enampakkumise erisused

(1) Korteriomanike ühisus esitab enne enampakkumist kohtutäiturile täiendava tõendi korteriomandiseaduse § 13 lõikes 4 nimetatud võla suuruse kohta, mis on muutunud sissenõutavaks pärast täitmisavalduse või käesoleva seadustiku § 149¹ lõike 3 punktis 1 nimetatud tõendi esitamist, kuid enne enampakkumise toimumist.

(2) Korteriühistu esitab enne enampakkumist kohtutäiturile täiendava tõendi korteriühistuseaduse § 7 lõikes 3 nimetatud võla suuruse kohta, mis on muutunud sissenõutavaks pärast täitmisavalduse või käesoleva seadustiku § 149¹ lõike 3 punktis 2 nimetatud tõendi esitamist, kuid enne enampakkumise toimumist.”;

11) paragrahvi 153¹ lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 153¹ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

”(3) Korteriuhistu esitab enne enampakkumist kohtutäiturile täiendava tõendi korteriomandist tuleneva nõude suuruse kohta, mis on muutunud sissenõutavaks pärast täitmisavalduse või käesoleva seadustiku § 149¹ lõikes 4 nimetatud tõendi esitamist, kuid enne enampakkumise toimumist.”.

§ 92. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse muutmine

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:

”(5¹) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on vee-ettevõtja kliendiks korteriuhistu. Korteriomandiks võib olla vee-ettevõtja kliendiks juhul, kui on võimalik tema veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga käesoleva seaduse nõuetele vastava liitumispunkti kaudu.”.

4. jagu

Seaduste kehtetuks tunnistamine

§ 93. Korteriomandiseaduse kehtetuks tunnistamine

Korteriomandiseadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 94. Korteriuhistuseaduse kehtetuks tunnistamine

Korteriuhistuseadus tunnistatakse kehtetuks.

5. jagu

Seaduse jõustumine

§ 95. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 82 punktid 2, 4 ja 5 jõustuvad 2016. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 73 punktid 1–5, § 74, § 76 punkt 1, § 77 punktid 3 ja 4, §-d 78 ja 81, § 82 punktid 1 ja 3, § 84 punkt 1, § 85 punkt 1, § 87 punktid 2 ja 3, § 88, § 89 punktid 1 ja 2, § 90 punkt 2 ning § 91 punktid 3, 6 ja 10 jõustuvad üldises korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Laine Randjärv
Riigikogu aseesimees

Tallinn, 19. veebruar 2014